

ГАЙДАБУРА О. М., магістрантка

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

МІСЦЕВА СОЦІАЛЬНА ПРОГРАМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИРІШЕННЯ СОЦІАЛЬНО ГОСТРИХ ПРОБЛЕМ В ОТГ

Словосполучення «соціальна проблема» почали використовувати на початку XIX ст. у західному суспільстві для визначення нерівномірного розподілу багатства [1]. На сьогодні соціальні (або суспільні) проблеми визначають як явища, процеси, ситуації, які прямо чи опосередковано впливають на людину і, з точки зору значного числа членів спільноти, є досить серйозними проблемами, які вимагають колективних зусиль щодо їх подолання [2, 3].

Стадії розвитку соціальних проблем визначив і описав Герберт Блумер (1900–1987) – американський соціолог та соціальний психолог. Соціальні проблеми, на його думку, виникають як соціальне явище або проблемна ситуація. Свого статусу набувають лише у випадку їх усвідомлення суспільством з наступною легітимізацією – процес визнання соціальними суб'єктами значущості соціальної проблеми та її впливу на суспільство. Наступною стадією є мобілізація суспільства щодо соціальної проблеми, адже доля соціальної проблеми суттєво залежить від того, що відбуватиметься в ході процесу мобілізації. Ще однією стадією розвитку соціальної проблеми є формування офіційного плану дій стосовно проблеми, а останньою стадією розвитку соціальної проблеми є реалізація офіційного плану дій [4, с. 17–25].

Процес децентралізації в Україні сприяв утворенню у Гадяцькому районі Полтавської області 21 червня 2016 р. Сергіївської об'єднаної територіальної громади, в яку увійшло 13 населених пунктів (села

Сергіївка, Вечірчине, Лободине, Калинівщина, Чернече, Розбишівка, Веселе, Крамарщина, Качанове, Вирішальне, Новоселівка, Дачне, Степове) із 2994 жителями. Сергіївська сільська рада від імені територіальної громади і всіх мешканців сіл має прагнення створити правові основи громадської єдності та ефективного управління територіальною громадою; зберегти для майбутніх поколінь історичні, культурні та природні надбання; забезпечити достойний рівень комунальних, соціальних, гуманітарних та інших послуг в межах території громади; сформувати бережливе ставлення всіх мешканців громади до власних та колективних ресурсів; зберегти та посилити місцевий патріотизм; базуватися на історичних традиціях місцевого самоврядування; керуватися Конституцією України та законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [5].

Для вирішення соціальних проблем, які існують в ОТГ, функціонує комплексна соціальна програма «Турбота», метою якої є посилення соціального захисту та фінансової підтримки окремих категорій громадян та вирішення їх найбільш болючих проблем [6]. Програма спрямована на реалізацію конституційного права жителів ОТГ на соціальний захист, належний рівень життя. Таке може бути забезпечено шляхом надання одноразової допомоги найменш соціально-захищеним громадянам громади. До таких категорій громадян у Сергіївській ОТГ належать учасники різних бойових дій у різні часи; жителі з онкологічними патологіями та захворюваннями, які потребують постійного дорогого медикаментозного лікування; громадяни які постраждали внаслідок пожегу; учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; громадяни, яким потрібна допомога на поховання у зв'язку із загибеллю (смертю) особи [6].

Фінансування комплексної соціальної програми «Турбота» здійснюється відповідно до законодавства України за рахунок коштів бюджету ОТГ та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Передбачається витратити 129,300 грн. матеріальної допомоги вищезазначеним категоріям громадян. Очікуваними результатами виконання цієї програми є можливість забезпечення соціального захисту окремим категоріям громадян, які потребують допомоги та соціальної підтримки, вирішити їхні найбільш гострі та болючі проблеми.

Таким чином, децентралізація як передача повноважень та фінансів від державної влади якнайближче до людей – органам місцевого самоврядування [7] уможливила зосередити територіальним громадам увагу на тих категоріях населення, які причетні до соціальної проблеми: це люди, стан або діяльність яких визначається існуванням соціальної проблеми, для яких вона має специфічне значення [8, с. 106].

ЛІТЕРАТУРА

1. Schwartz H. On the Origin of the Phrase «Social Problems». *Social Problems*. Vol. 44. N 2. May 1997.
2. Бест Дж. Конструкционистский подход к исследованию социальных проблем. Контексты современности : Хрестоматия / Сост. и общ. ред. С. А. Ерофеева. Казань : Изд-во Каз. ун-та, 2001. С. 164–175.
3. Блумер Г. Социальные проблемы как коллективное поведение. Контексты современности : Хрестоматия / Сост. и общ. ред. С. А. Ерофеева. Казань : Изд-во Каз. ун-та, 2001. С. 150–159.
4. Герберт Блумер. Социальные проблемы как коллективное поведение / Социальные проблемы: конструкционистское прочтение / Сост. И. Г. Ясавеев. Казань : Изд-во Казанск. ун-та, 2007. – 276 с.
5. Сергіївська об'єднана територіальна громада. URL : <http://sergiyvskara.gov.ua/gromada>.
6. Комплексна Програма «Турбота» на 2019 рік. URL : <http://sergiyvskara.gov.ua/vlada/prohramy/615-kompleksna-prohrama-turbota-na-2019-rik>.
7. Навіщо децентралізація? URL : <https://decentralization.gov.ua/about>.
8. Симонова Т. М. Структура социальной проблемы и ее анализ. *Вестник Челябинского государственного университета*. 2009. № 18 (156). Философия. Социология. Культурология. Вып. 12. С. 103–107.